

Kappsäcken med modern konst

Kuntsi museum för modern konst grundades år 2000. Grunden för museet utgjorde konsul Simo Kuntsis samling av modern konst och samtidskonst. Sitt namn har museet fått av Simo Kuntsi. Kuntsis museum för modern konst förvaltar Kuntsis stiftelses konstsamling och samlingen Swanljung. Tandläkare Lars Swanljung donerade en omfattande samling av samtidskonst till Vasa stad.

Modern konst är ett paraplybegrepp för alla de olika konstnärliga rörelser och stilar som rådde på 1860–1960-talet. Modernism hör i stället till den västerländska konstens **kanon** eller kontinuum och beskriver den här konstuppfattningen. Världen förändrades i tilltagande takt på 1900-talet. Nya uppfinningar bredde ut sig överallt, såsom elapparater, filmer, bilar, flygplan, radioapparater och slutligen till och med tv-apparater. Konstnärerna ville gå i **bräschen** för förändringen. Modernisterna trodde att förändringarna var bättre än det gamla och att vetenskapen och tekniken gör världen bättre. Också konstnärerna var tvungna att börja utveckla nya sätt att se, beskriva och tänka. Till modern konst räknas stilriktningar bland annat från **impressionismen, expressionismen, fauvismen, kubismen, futurismen, dadaismen, surrealismen och den abstrakta konsten**. Specialiserade konstarter och fokusering av uppmärksamheten på varje arts mest säregna uttryckssätt kopplas ofta ihop med modernismen. Redskapet och dess möjligheter blev ett centralt innehåll i konsten. Konstens färg, material, form och rytm formades till viktiga delar, i stället för skildring och motiv – det abstrakta uttrycket vann terräng.

Samtidskonst är i sin tur vår egen tids konst. Det är det som konstnärerna gör just nu i vår tid. Samtidskonstens början hänförs ofta till 1960-talet, även om uppfattningarna om tidpunkten också varierar. Samtidskonst bedöms ofta också utifrån andra kriterier än äldre konst. Det viktiga i konsten är inte nödvändigtvis skönhet eller skicklighet, utan det kan vara en känsla, en poäng, en insikt, ett ställningstagande eller en händelse, som själva verket eller någonting i verket skapar.

Kuntsis museum för modern konst grundades i Tullpackhuset (byggt 1879, Inre hamnen). Tullpackhuset ritades av **arkitekten** Ernst Theodor Granstedt. Huset byggdes ut utifrån stadsarkitekten Carl Schoultz planer år 1925. Till stilen representerar byggnaden **nyrenässans**.

Tullen var verksam i tullpackhuset. Sedermera öppnades Nándor Mikolas akvarellmuseum i byggnaden. Till slut flyttade tullen till Vasa hamn och det fattades beslut om att grunda ett museum för modern konst i lokalerna för att Kuntsis värdefulla konstsamling skulle kunna bevaras för senare generationer. Ett museum var också något som framlidne Simo Kuntsi hade önskat.

Aktiviteter

Fråga hur många i gruppen som har besökt Kuntsis museum för modern konst – eller ett museum överhuvudtaget? **Vet eleverna vad ett museum är för någonting?**

Museer är institutioner som samlar in, bevarar, forskar om, undervisar i och ställer ut historiskt, kulturhistoriskt och naturvetenskapligt material samt samlar in sådant material i det moderna samhället som bör bevaras för nya generationer. Utställningar är den synligaste delen av museiarbetet, för det är där museerna möter sin publik. Museerna är samhällets minnesorganisationer (tillsammans med biblioteken).

Det är förbjudet att röra vid föremålen på museet. Detta gäller emellertid inte föremålen i kappsäcken, eftersom de inte hör till museets samlingar eller är verk som museet lånar ut.

Du kan läsa manuset för kappsäcken högt och dela in gruppen i tre mindre grupper.

Grupp 1 studerar Nattleopardens uppgiftsorientering som finns i kappsäcken. Vad ser du om du avgränsar ett verk? Hur påverkar avgränsningen tolkningen av verket?

Skapa ett gemensamt konstverk (i likhet med Trasiga telefonen men visuellt) på ett A4-papper. En medlem i gruppen ritar huvudet och viker pappret så att huvudet inte syns, en annan ritar överkroppen och en tredje benen (eller alternativt kan en rita huvudet, en annan axlarna, tredje överkroppen och armarna, fjärde från höfterna ner till knäna och femte till exempel skorna).

Grupp 2 tar upp huvuden ur kappsäcken och ritar olika miner på dem (i kappsäcken finns också ögon). Hurdana känslor kan ett människohuvud uttrycka? Eller är de annorlunda, har de till exempel tre ögon? Endast fantasin sätter gränser.

Visa miner för varandra och försök gissa vilken känsla det är fråga om. Hur ser en ledsen människa ut? Eller en arg människa? De övriga i gruppen får försöka gissa vilken känsla det är fråga om, om en i taget (som pantomim) föreställer någon känsla.

Grupp 3 arbetar med formerna och underlagen i kappsäcken. De olika formerna kan kombineras på önskat sätt på de magnetiska underlagen eller varför inte direkt på bordet. Kan du skapa något djur med formerna? Vad föreställer de andras former? Det är alltså fråga om kubistiska kompositioner.

Försök att rita något djur på papper endast med hjälp av olika former (cirkel, triangel, kvadrat, rektangel), är det möjligt? Gissar gruppen vilka djur de olika medlemmarnas kompositioner föreställer?

Alla går runt i alla grupper.

Kuntsi museum för modern konst finns i Inre hamnen (65100 Vasa). På museet visas olika tillfälliga utställningar. Barn under 18 år (och lärare som planerar ett museibesök för sin grupp) har fritt inträde till Kuntsi museum för modern konst.

Foto: Kuntsi museum för modern konst, Sofia Bjårklund.